

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ „SAULĖS“ GIMNAZIJOS
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ**

2021 m. gegužės 21 d. Nr. K14-3

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	6
2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų	6
3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.....	8
3.1. Dėl turto teisėtumo.	8
3.2. Dėl trumpalaikio turto apskaitos.....	10
3.3. Dėl inventorizacijos atlikimo.....	10
4. Dėl darbo užmokesčio ir darbo santykių.....	11
4.1. Dėl leistino pareigybių skaičiaus.....	11
4.2. Dėl pareigybių aprašymų.....	12
4.3. Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo.....	12
4.4. Dėl priemonių ir premijų skyrimo.....	13
5. Dėl vidaus kontrolės užtikrinimo ir informacijos viešinimo.....	14
5.1. Įstaigos interneto svetainėje informacijos viešinimas.....	14
5.2. Dėl tvarkų aprašų ir taisyklių.....	15
6. Dėl viešųjų pirkimų.....	17
6.1. Gimnazijos viešųjų pirkimų tvarkos ir taisyklės.....	17
6.2. Dėl privačių interesų deklaravimo.....	19
REKOMENDACIJOS	19
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	21
PRIEDAI	24

IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos planu¹ ir vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. kovo 12 d. pavedimą Nr. K7-2. (pratęsimas 2021 m. balandžio 30 d. Nr. K7-4) Finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas) atliko vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė.

Audito tikslas – įvertinti Biržų „Saulės“ gimnazijos, 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų „Saulės“ gimnazija, juridinio asmens kodas – 190546110, adresas – Vytauto g. 32, Biržai, LT-41140.

Audituojamu laikotarpiu Biržų „Saulės“ gimnazijai vadovavo Dainius Korsakas, vyriausiąja buhalterė dirba Vida Vaserienė.

Biržų „Saulės“ gimnazija (toliau – Gimnazija), yra biudžetinė įstaiga, kurios pagrindinė veiklos sritis – švietimas.

Pagrindinis Gimnazijos tikslas – kurti šiuolaikišką, saugią, atvirą, demokratišką mokyklą, teikiančią kokybišką išsilavinimą, atitinkantį mokinių poreikius, orientuotą į prasmingą tolesnį mokymąsi ir aktyvų gyvenimą besikeičiančioje visuomenėje, suteikiantį asmeniui dorinės, sociokultūrinės, pilietinės brandos pagrindus.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Šios ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2020 metų Biržų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

Ši audito ataskaita yra Biržų rajono savivaldybės tarybai pateiktą tvirtinti 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių išvadų dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų numatytiems tikslams bus pareikšta audito išvadoje.

Ataskaita teikiama Gimnazijai. Apie audito rezultatus informuojamas Biržų rajono savivaldybės meras, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas, Savivaldybės administracijos direktorius.

---

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. K2-10. „Dėl Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Gimnazijos 2020 metų ataskaitų rinkiniai:

Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2020 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita 2020 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 1) pagal pajamų rūšis;
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2) atskirai pagal finansavimo šaltinius;
- Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius (forma Nr. 3)
- 2020 m. gruodžio 31 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas.

Įvertinome Mokėtinų sumų ataskaitą² pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Buvo vertinamas Gimnazijoje biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumas ir jų naudojimas įstatymų nustatytiems tikslams 2020 metais. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, atliktos audito procedūros:

- finansinės veiklos srityje, vertindami:
    - asignavimų planavimą 2020 metams;
    - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto sąmatų projektų rengimo ir vykdymo tvarkos;
    - klausimus, susijusius su įsipareigojimais, jų teisėtumą.
    - išlaidų / sąnaudų srityje vertindami:
      - prekių, paslaugų, darbų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu;
      - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl darbo užmokesčio nustatymo, priskaičiavimo ir mokėjimo;
  - turto srityje vertindami:
    - turto apskaitos ir nusidėvėjimo skaičiavimo teisingumą;
    - turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo teisėtumą;
    - turto teisinę registraciją;
    - turto, gauto patikėjimo teise, perdavimą, naudojimą ir kontrolę;
    - inventorizacijos atlikimą ir įsipareigojimų suderinimą;
  - pajamų srityje vertindami:
    - pajamų už paslaugas ir turto nuomos gavimą bei pervedimą į savivaldybės biudžetą;
- Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į jų pažeidimų poveikį ir aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus.

2020 metais Gimnazija vykdė programą „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“, kuriai įgyvendinti Savivaldybės taryba skyrė³ 1087,92 tūkst. Eur ir programą

² Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

„Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ – 3,95 tūkst. Eur. lėšų:

- valstybės biudžeto – 786,00 tūkst. Eur;
- savivaldybės biudžeto – 305,30 tūkst. Eur;
- įstaigos pajamos, skiriamos programoms finansuoti – 0,57 tūkst. Eur.

Gimnazija naudoja ir disponuoja jam nuosavybės teise priklausančią ir patikėjimo teise valdomą turtą, kurio ilgalaikio turto likutinė vertė 2020-12-31 – 416,72 tūkst. Eur. Įstaiga per 2020 metus patyrė 1091,83 tūkst. Eur kasinių išlaidų. Didžiausios išlaidos – 87,90 proc. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje.

Auditas atliktas siekiant užtikrinti, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų, sudarytų sandorių ir ūkinių įvykių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 10,9 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 1 proc. Gimnazijos turto vertės, tai sudaro 5,1 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, buvo atliktos svarbiausių sričių (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo; ilgalaikio turto, prekių ir paslaugų) audito procedūros – ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių detalios ir analitinės procedūros.

Tam buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito⁴ reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinis tikslumas), paklausimas (įrodymų gavimas pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentų, turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T-32 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).“

AUDITO REZULTATAI

1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų.

1.1. 2020 m. gruodžio 31 d. Gimnazijos Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti ataskaitos duomenimis, į biudžetą pervadė faktinių įmokų 548 Eur. Iš jų: už patalpų nuomą – 302 Eur, už prekes ir paslaugas – 246 Eur, tiek pat Gimnazijai pervesta ir panaudota. Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus, patvirtintas 570 Eur.

1.2. Viešojo sektoriaus subjekto biudžeto⁵ vykdymo ataskaita privalo būti pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų arba lėšų sąmata. Pagal ją gauti biudžeto asignavimai arba teisės aktuose nustatytos lėšos ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius, jeigu atsiskaityti už finansavimo panaudojimą yra nustatyta teisės aktuose.

1.3. Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius, ataskaitos duomenimis, Gimnazijos patikslinto plano vykdymas apie 100 proc.

1.4. 2020 m. gruodžio 31 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas atitinka finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių⁶ reikalavimus.

1.5. Gimnazija Mokėtinų sumų metų pabaigoje turėjo 3573 Eur. Didžiausią dalį sudaro prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos – 3548 Eur, iš jų: Valstybės lėšų – 60 Eur ir Savivaldybės biudžeto – 3488 Eur.

2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.

2.1. Gimnazijos metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Gimnazija rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį. Metinės finansinės būklės ataskaitos duomenys atitinka Didžiosios knygos (toliau – DK) duomenis.

2.2. Metinėje Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą ataskaitinį laikotarpį⁷. Gimnazijos metinės Veiklos rezultatų ataskaitos duomenys atitinka pateiktus DK duomenis, tačiau neteisingai yra pripažįstamos, įvertinamos ir užregistruojamos kai kurios sąnaudos apskaitoje.

Viešojo sektoriaus subjektai, rengiantys žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį, veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas rodo pagal jų pobūdį. Vienas iš pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnių yra kitų paslaugų sąnaudos⁸, t. y. įvairių kitų paslaugų (pavyzdžiui, reklamos, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, teisinių paslaugų, mokslinių, statistinių ir panašaus pobūdžio tyrimų, mokėjimų už kredito įstaigų teikiamas paslaugas, prenumeratos, turto, išskyrus transporto priemones, draudimo ir panašiai) pirkimo sąnaudos.

⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 str. 38 d.

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).“

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-379 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 3-ojo standarto patvirtinimo“ 5 p.

⁸ LR Finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 patvirtintas 11-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Sąnaudos“ 12.13 p.

Gimnazijos veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija, kad kitų paslaugų sąnaudas sudaro – 24660,88 Eur. 11-ojo VSAFAS 12.10 p. nustatyta, kad prie socialinių išmokų sąnaudų priskiriama <...socialinės paramos išmokos fiziniams asmenims nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio...>. Finansų ministerijos pateiktose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo aktualijose, numatyta, kad <...Mokykla, teikdama nemokamą maitinimą, buhalterinėje apskaitoje turėtų registruoti socialinių išmokų arba sunaudotų atsargų sąnaudas:

- kai nemokamo maitinimo paslaugas mokykla perka iš kito subjekto – registruojamos socialinių išmokų sąnaudos;
- kai nemokamo maitinimo paslaugas teikia pati mokykla – gali būti registruojamos sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina arba socialinių išmokų sąnaudos pagal apskaitoje nusistatytą tvarką...>.

Išanalizavus kitų paslaugų sąnaudas pastebėta, kad neteisingai prie jų priskirtos 13155,60 Eur socialinės paramos išmokos (iš valstybės biudžeto gautos lėšos nemokamam mokinių maitinimui). Kadangi Gimnazija nemokamo maitinimo paslaugas perka iš kito subjekto, tai suma 13155,60 Eur buhalterinėje apskaitoje turėtų būti registruojama, kaip socialinių išmokų sąnaudos.

2.3. Įstaigos Grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys atitinka 4-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto (toliau – VSAFAS) nustatytus informacijos apie viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto grupavimą ir pateikimą finansinėse ataskaitose reikalavimus.

2.4. Palyginus Gimnazijos 5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ duomenis su 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedo „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ duomenimis nustatytos neatitiktys Pinigų srautų ataskaitoje. Joje nepateikti duomenys apie gautą finansavimą iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti, suma 5749,59 Eur. Audito metu klaida ištaisyta ir pateikta korektiška pinigų srautų ataskaita.

2.5. Gimnazijos Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte išdėstyti visi privalomi atskleisti dalykai.

Finansavimo sumų likučiai atitinka 20-ojo VSAFAS reikalavimus⁹, tačiau DK duomenys nepiniginiam turtui iš dalies sutampa su aiškinamojo rašto lentelės „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį“ duomenims.

Pavyzdžiui: 1. Ataskaitoje nurodyta, kad iš valstybės biudžeto lėšų neatlygintinai gauto turto (nepiniginiam turtui įsigyti) yra 427,44 Eur., tačiau DK balansinėje sąskaitoje Nr. 4241321 (Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautos) nemokamai gautas turtas) nurodyta, kad gauta 7,28 Eur. 2. Ataskaitoje nurodyta, kad iš savivaldybės biudžeto lėšų neatlygintinai gauto turto (nepiniginiam turtui įsigyti) yra 389,05 Eur, tačiau DK balansinėje sąskaitoje Nr. 4251321 (Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautos) nemokamai gautas turtas) nurodyta, kad gauta 267,45 Eur. Iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti nemokamai gautas turtas apskaitomas neteisingoje balansinėje sąskaitoje.

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. 1K-205 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“ 7 p.

3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo.

3.1. Dėl turto teisėtumo.

Vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės tarybos 1998 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. 88 „Dėl Savivaldybės nuosavybe esančio turto“ bei Savivaldybės institucijų ir savivaldybės įstaigų, išskyrus ne pelno organizacijų, valdomo valstybės turto perdavimo savivaldybės nuosavybėn 1996 m. birželio 28 d. perdavimo ir priėmimo aktu, Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas perduotas Gimnazijai valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

Įstaigoje patvirtinti ir suderinti su Biržų rajono savivaldybės administracija nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, kurie atitinka nustatytą teisės aktų nuostatas.

Audito metu Gimnazijos buhalterinės apskaitos dokumentuose nustatytos neatitiktys:

1. Pagal ilgalaikio turto apskaitos kortelių duomenis, Nr. 7000003043 pavadinimas „Internato priestatas-jungiamoji dalis“ inventorinis Nr. 11 (įsigijimo suma 44889,94 Eur, nusidėvėjimo suma 24503,72 Eur, likutinė vertė (2020-12-31) 20386,22 Eur) ir Nr. 7000003044 pavadinimas „Mokyklos pastatas 2a.“ inventorinis Nr. 12 (įsigijimo suma 226468,37 Eur, nusidėvėjimo suma 171490,36 Eur, likutinė vertė (2020-12-31) 54978,01Eur), sukurtos atskiros ilgalaikio turto apskaitos kortelės. Pagal nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą, šis turtas užregistruotas, kaip vienas „Pastatas-Mokykla“, plotas 3041,18 kv. m., Gimnazijos buhalterinėje apskaitoje turėtų būti sukurta viena, kaip ilgalaikio turto vieneto apskaitos kortelė.

2. Ilgalaikio materialiojo turto „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ (balansinė sąskaita 1203) apskaitos kortelėse užregistruoti turto duomenys neatitinka pagal Registrų centro ir Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo akto duomenims, žiūrėti 1 lentelę.

1 lentelė

Registrų centro ir turto perdavimo akto duomenys			Gimnazijos ilgalaikio turto apskaitos kortelių duomenys				Faktiškai yra/nėra
Eil. Nr.	Turto pavadinimas	Unikalios daikto Nr.	IMT Inv. Nr.	Pavadinimas	Pradinė įsigijimo suma	Nusidėvėjimo suma	
1	Kiti inžineriniai statiniai – Kieno aptvėrimas	4400-1563-4205	2	Vietos tinklo tvora (apie stadioną)	1452,16 Eur (5014 Lt)	1452,16 Eur	yra
			14	Kiti statiniai (Gyvenamo korpuso tvora)	774,15 Eur (2673 Lt)	774,15 Eur	Nuardytas ir nurašytas
			9	Sporto aikštno tvora	366,08 Eur	366,08 Eur	yra
2	Kiti inžineriniai statiniai – Stadionas (futbolo aikštelė, bėgimo takas,	4400-1619-3158	7	Bėgimo takas	360,00 Eur	360,00 Eur	yra
			304	Sporto aikštynas	257,47 Eur	257,47 Eur	yra

	šaligatvis)						
3	Kiti inžineriniai statiniai – Krepšinio aikštelė	4400-1619-3147	5	Teniso aikštelė	2400,37 Eur.	2400,37 Eur.	yra
			6	Krepšinio aikštelė	377,95 Eur	377,95 Eur	yra

Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰ patvirtintame Savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 39 p. <...Savivaldybės turto valdytojais sprendimus dėl Savivaldybės nematerialiojo turto, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti turto tolesnio panaudojimo, bei dėl netinkamo naudoti turto nurašymo ir likvidavimo priima Lietuvos Respublikos valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo ir Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, nustatyta tvarka ir sąlygomis...>.

LR Vyriausybės nutarime¹¹ nustatyta, kad „Sprendimus dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti savivaldybių turto nurašymo priima: *Savivaldybės taryba* – dėl: savivaldybės nekilnojamojo turto ar kitų nekilnojamųjų daiktų“.

Gimnazija 2015 m. lapkričio mėn. direktoriaus įsakymu¹² pripažino netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikį materialųjį turtą įstaigos balanse esantį inventoriniu Nr. 14 (įsigijimo vertė 774,15 Eur, nusidėvėjimo suma – 774,15 Eur, likutinė vertė 0,00 Eur) nurašė ir likvidavo. Aukščiau minėtas nekilnojamas turtas (unikalus Nr. 4400-1563-4205) buvo perduotas Savivaldybės tarybos sprendimu patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo, tačiau nurašant ir likviduojant į Savivaldybės tarybą nesikreipta, kaip to reikalauja teisės aktai. Patikrinus faktiškai, nustatyta, kad tvoros dalis nuardyta.

Gimnazijos ilgalaikio turto buhalteriniuose dokumentuose apskaitomas nekilnojamas turtas, kuris neįregistruotas registrų centre, pavyzdžiui „Teniso aikštelė“.

3. Audito metu faktiškai patikrinus Gimnazijos teritorijoje esantį turtą, rastas turtas įrenginys „Riedučių ir dviračių rampa“, kuris nėra užregistruotas nei Gimnazijos, nei Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje. Įstaigos vadovas paaiškino, kad įrenginys nepriklauso įstaigai, o įrenginį sumontavo Savivaldybės administracija. Audituojama įstaiga dokumentų, susijusių su minėto turto perdavimu ir registravimu apskaitoje neturi ir audito metu pateikti negalėjo. Atliekant Gimnazijos 2020 m. metinę inventORIZACIJĄ, metinės inventORIZACIJOS atlikimo komisija nenustatė pertekliaus dėl ilgalaikio materialiojo turto ir ūkinio inventoriaus. Savivaldybės administracijos darbuotojai taip pat nepateikė jokių dokumentų, susijusių su minėtu turtu, todėl nėra aišku kas turtu disponuoja, kokia turto vertė, kas atsakingas už turto būklę ir priežiūrą, ar įrenginio būklė atitinka sveikatos saugos reikalavimus, patvirtintus Lietuvos higienos normą HN 21:2017.

¹⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-160 „Dėl Savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 13.1.1 p. (aktuali redakcija).

¹² Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. V-135 „Dėl į Biržų „Saulės“ gimnazijos balansą įrašyto ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo“.

3.2. Dėl trumpalaikio turto apskaitos.

Įstaigoje trumpalaikis turtas (atsargos) sumomis ir vienetais registruojamas buhalterinėje apskaitos programoje „Progra“ (šią apskaitą tvarko apskaitininkas-kasininkas), o buhalterinėje apskaitos programoje „Labbis“ vyr. buhalteris duomenis suveda tik sumomis. Gimnazijos trumpalaikio turto buhalterinei apskaitai vesti naudoja dvi buhalterines apskaitos programas: „Progra“ ir „Labbis“. Įstaiga per 2020 m. patyrė 157,30 Eur papildomų išlaidų už buhalterinės apskaitos programos „Progra“ atnaujinimus ir administravimą. Buhalterinės apskaitos programos „Labbis“ ir darbo užmokesčio modulio „Bonus“ eksploatavimą ir priežiūrą centralizuotai iki šiol apmoka Biržų rajono savivaldybės administracija. Gimnazija nepereina ir neišnaudoja galimybės duomenis vesti vienoje buhalterinėje apskaitos programoje, kiekvienais metais patirdama papildomų išlaidų. Naudojant dvi buhalterinės apskaitos programas atsiranda rizika klaidų darymui, padidėja darbo laiko sąnaudos bei įstaiga patiria papildomų išlaidų. Biudžetinių įstaigų įstatymo¹³ 9 str. ir Gimnazijos direktoriaus pareigybės aprašymo¹⁴ 4.5 p. numatyta, kad <...užtikrina, racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą Gimnazijos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą...>.

Atkreipiamė dėmesį, kad Savivaldybės administracija yra įsigijusi finansų valdymo ir apskaitos sistemą „Labbis“ (apskaitos, atlyginimų skaičiavimo, biudžetavimo ir kt. moduliai). Savivaldybės administracijai (Biudžeto ir Buhalterinės apskaitos skyriai), Savivaldybei pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms suteiktos priegios dirbti finansų valdymo ir apskaitos sistemą „Labbis“. Taip pat nemokamai buvo vykdomi visiems Savivaldybei pavaldžių biudžetinių įstaigų darbuotojams, kurie tvarko buhalterinę apskaitą, mokymai dirbti su aukščiau minėta apskaitos sistema.

3.3. Dėl inventorizacijos atlikimo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (aktualia redakcija), Gimnazijos direktoriaus įsakymu¹⁵ patvirtintos įstaigos metinės inventorizacijos taisyklės.

Gimnazijos direktoriaus įsakymu¹⁶ sudaryta Biržų „Saulės“ Gimnazijos ilgalaikio, trumpalaikio turto, mokėtinų sumų ir įsipareigojimų inventorizacijos komisija.

Gimnazijos direktoriaus 2021 m. spalio 23 d. įsakymu¹⁷ Nr. V-98 ilgalaikio turto ir atsargų, išnuomoto turto metinė inventorizacija atlikta 2020 m. lapkričio 30 d. duomenimis. Gauto turto pagal panaudos sutartis – pagal panaudos davėjo nustatytą inventorizacijos datą (jei terminas nenustatytas, 2020 m. lapkričio 30 d. būklei).

Inventorizacijos komisija įpareigota inventorizaciją atlikti nuo 2020 m. gruodžio 14 d. iki 2021 m. vasario 26 d., iki 2021 m. vasario 26 d. apibendrinti inventorizacijos rezultatus ir pateikti pasiūlymus gimnazijos direktoriui. Gimnazijoje turto metinė inventorizacija atlikta laiku, inventorizacijos rezultatai apibendrinti 2021 m. vasario 26 d. metinės inventorizacijos atlikimo ataskaitoje ir pateikti įstaigos direktoriui.

¹³ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas 1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1113 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁴ Biržų rajono savivaldybės mero 2019 m. birželio 18 d. potvarkis Nr. M-37 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus pareigybės aprašymo patvirtinimo“

¹⁵ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2019 m. lapkričio 19 d. įsakymas Nr. V-122 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos inventorizacijos taisyklių tvirtinimo“

¹⁶ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. spalio 15 d. įsakymas Nr. V-88 „Dėl inventorizacijos komisijos sudarymo“

¹⁷ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. spalio 23 d. įsakymas Nr. V-98 „Dėl metinės inventorizacijos atlikimo“

Vyriausybės nutarimu inventorizacijos taisyklių 17 p. ir Gimnazijos direktoriaus patvirtintų inventorizacijos taisyklių 8.4 p. numatyta, kad vienas iš inventorizavimo aprašų sudarymo požymių (aplinkybių) yra grupavimas į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines). Pastebėta, kad trumpalaikio turto (ūkinio inventoriaus ir atsargų), mokėtinų sumų, išankstinių mokėjimų, sukauptų mokėtinų, grynų pinigų ir piniginių lėšų bankų sąskaitose inventorizaciniai aprašai nesugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines).

Pagal panaudą perduoto turto inventorizacijos aprašo duomenys nesutampa su buhalteriniais duomenimis 2020 m. lapkričio 30 d. būklę. DK duomenimis pagal panaudos sutartis perduoto turto yra 77076,02 Eur, o pagal inventorizavimo aprašų–sitikrinimo žiniaraščių duomenis – 74273,52 Eur, skirtumas 2802,50 Eur. Audito metu neatitiktis ištaisyta.

Įstaigoje kiekvieną mėnesį surašomas piniginių lėšų inventorizavimo aktas, kur nurodomas grynų pinigų likutis 0,00 Eur, atliekama metinė grynųjų pinigų inventorizacija. Pastebėta, kad Gimnazijoje nuo 2015 m. birželio 8 d. kasos darbo organizavimas nevykdomas, kasos operacijų apskaitos dokumentai nebepildomi ir grynaisiais pinigais nedisponuojama.

Patikrinus inventorizacijos aprašo „Piniginių lėšų bankų sąskaitose“, nustatyta, kad duomenis pagal banko išrašų 2020 m. gruodžio 31 d. būklę pinigų likučiai sąskaitose sutampa su DK duomenimis, tačiau nėra įrašytos sutikrinimo su buhalterinės apskaitos duomenimis datos.

Gimnazijoje atliekant metinę inventorizaciją iš dalies vadovautasi inventorizacijos LR Vyriausybės nutarimu ir įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintomis inventorizacijos taisyklėmis. Apie nustatytas neatitiktis buhalterinę apskaitą tvarkanti vyr. buhalterė buvo informuota žodžiu, audito metu kai kurios neatitiktys ištaisytos.

4. Dėl darbo užmokesčio ir darbo santykių.

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos darbo kodeksui¹⁸ 169 str. 1 punkte numatyta, kad darbo taryba darbdavio iniciatyva privalo būti sudaryta, kai vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra dvidešimt ir daugiau darbuotojų. Direktorius 2017 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-167 „Dėl darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo“ vadovaujantis LR darbo kodeksu sudarė darbo tarybos rinkimų komisiją, kuriai pavesta organizuoti Biržų „Saulės“ gimnazijos darbo tarybos rinkimus. Įstaigoje darbo tarybos komisija darbo tarybos rinkimus nutarė¹⁹ vykdyti 2018 m. sausio 26 d., Gimnazijoje darbo tarybą sudaro trys nariai.

4.1. Dėl leistino pareigybių skaičiaus.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. T-221 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“ patvirtintas Gimnazijos leistinas, pareigybių skaičius – 69,08, iš jų:

- 1.1. vadovų – 2,75;
- 1.2. švietimo pagalbos specialistų – 3;
- 1.3. mokytojų – 39,08;
- 1.4. kitų darbuotojų – 24,25.

Gimnazijos direktoriaus patvirtintas pareigybių skaičius ir faktiškai užimtų pareigybių skaičius, neviršija Savivaldybės tarybos nustatyto maksimalaus pareigybių skaičius, išskyrus vadovų pavaduotojų pareigybės: Savivaldybės tarybos nustatyta vadovų – 2,75, Gimnazijos direktoriaus²⁰ patvirtintas – 3,75. Pastebėtas, kad Švietimo valdymo informacinėje sistemoje

¹⁸ Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas 2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2603

¹⁹ Biržų „Saulės“ gimnazijos 2018 m. sausio 15 d. darbo tarybos rinkimų komisijos posėdžio protokolas Nr. DTR-3

²⁰ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2019 m. spalio 25 d. įsakymas Nr. V-116 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos pareigybių sąrašo tvirtinimo“.

pateikti ir suformuoti duomenys apie Etatinio mokytojų DU ataskaitą pagal „Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą“ 2020–2021 mokslo metams, neatitinka, patvirtintų Savivaldybės tarybos ir Gimnazijos direktoriaus: Ataskaitoje nurodyta mokytojų (išskyrus ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą) 39,78 etatai, o patvirtinta 39,08. Audito metu Gimnazijos direktorius pateikė raštą²¹, kuriuo 2020 m. rugsėjo mėn. kreipėsi į Biržų rajono savivaldybės tarybą, prašydamas patvirtinti didžiausią leistiną pareigybių skaičių – 69,78, kur iš jų mokytojų – 39,78. Sprendimo projektas nebuvo parengtas ir pateiktas Savivaldybės tarybai tvirtinti.

Gimnazijos direktoriaus patvirtintas 39,08 mokytojų pareigybių skaičius, o 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, faktiškai užimta 38,75 mokytojų pareigybių.

Pastebėta, kad Gimnazijoje dirba sąskaitininkas-kasininkas, kurio pareigybės aprašyme nurodyta viena iš funkcijų <...atlieka piniginių lėšų priėmimo, apskaitos operacijas pagal Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisykles...>. Gimnazijoje jau daugiau, kaip 5 metai kasos darbo organizavimas nevykdomas ir kasos operacijų apskaitos dokumentai nebepildomi. Pagal gimnazijos direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-2 patvirtintą pareigybės aprašymą darbuotojas neatlieka minėtų funkcijų.

4.2. Dėl pareigybių aprašymų.

Direktoriaus įsakymais²² patvirtinti Gimnazijos pareigybių aprašymai, kurie parengti vadovaujantis LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų apmokėjimo įstatymu²³, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, išskyrus mokytojus, pareigybių aprašymo metodika²⁴. Pastebėta, kad Gimnazijoje patvirtinta darbų saugos ir civilinės saugos organizatoriaus pareigybės aprašymas, tačiau įstaigos patvirtintame pareigybių sąraše tokios pareigybės nėra. Audito metu darbų saugos ir civilinės saugos organizatoriaus pareigybės aprašymas direktoriaus įsakymu²⁵ pripažintas netekusiu galios.

4.3. Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo.

Gimnazijoje darbo užmokesčiui apskaičiuoti nenaudojama bendras Savivaldybėje įdiegtas buhalterinės apskaitos programos modulis „Bonus“. Darbo užmokesčių apskaičiuoja su buhalterine programa „Progra“, Suvestiniai (suminiai) darbo užmokesčio duomenys perkeliama į buhalterinę apskaitą „Labbis“. Audito metu patikrinti darbo apmokėjimo skaičiavimai Gimnazijos vadovo ir pavaduotojų, pasirinktų pedagoginių darbuotojų, vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu, įstaigos direktoriaus patvirtinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema²⁶, duomenys sulygininti su Gimnazijos tarifikacijos skaičiavimais.

Patikrinus Gimnazijos darbo užmokesčio ir su juo susijusių išmokų pagal atskirus mėnesius sąnaudų analizę, nustatyta, kad pagal atlyginimų žiniaraščių priskaičiuoto darbo užmokesčio duomenys neatitinka Didžiosios knygos pagal dimensijas žiniaraščių duomenų. Priskaitant neatskirtos nuo darbo užmokesčio sąnaudų apskaičiuotos atostogų rezervo sąnaudos (balansinė

²¹ Biržų „Saulės“ gimnazijos 2020 m. rugsėjo 11 d. raštas Nr. S-114 „Dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

²² Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus įsakymai: 2017 m. vasario 1 d. Nr. V-14; 2017 m. rugpjūčio 31 d. V-100; 2018 m. sausio 2 d. Nr. V-2; 2018 m. rugpjūčio 31 d. Nr. V-77; 2019 m. rugsėjo 2 d. Nr. V-90; 2020 m. sausio 2 d. Nr. V-2; 2020 m. sausio 7 d. Nr. V-4.

²³ Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas 2017 m. sausio 17 d., Nr. XIII-198, II skyrius „Darbuotojų pareigybės“.

²⁴ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. A1-177 „Dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, išskyrus mokytojus, pareigybių aprašymo metodikos patvirtinimo“.

²⁵ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2021 m. gegužės 4 d. Nr. V-28 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl pareigybių aprašymų tvirtinimo“ 1.21 papunkčio pripažinimo netekusiu galios“.

²⁶ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 2 d. įsakymas Nr. V-84 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos tvirtinimo“.

sąskaita 8701102). Taip pat neatskirtos ir atskiroje balansinėje sąskaitoje neapskaitomos atostogų rezervo socialinio draudimo sąnaudos (balansinė sąskaita 8702002).

Patikrinus atrinktų darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimą ir išmokėjimą pagal įstaigos „Archyvinis priskaitymų ir atskaitymų žiniaraščius“ nustatyta, kad darbuotojui (mokytojui metodininkui) nuo 2020 metų rugsėjo mėn. iki 2021 m. kovo mėn. kiekvieną mėnesį neteisingai skaičiuojamas darbo užmokestis. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. Gimnazijos direktoriaus įsakymu darbo sutartis pakeista²⁷ (papildyta) darbuotojui nustatant pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą baziniais dydžiais 8,62 ir darbo laiko norma 1472 metinių valandų. Minėtam darbuotojui nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2021 m. kovo mėn. darbo užmokesčio (neatskaičius mokesčių) neteisingai apskaičiuota suma sudaro apie 530 Eur. Kadangi neteisingai buvo skaičiuojamas darbo užmokestis, 2021 m. vasario mėn. tam pačiam darbuotojui neteisingai apskaičiuoti ir išmokėti atostoginiai, o 2021 metais kovo mėn. atleidžiant darbuotoją, jam neteisingai apskaičiuota ir išmokėta kompensacija už nepanaudotas atostogas.

4.4. Dėl priemonių ir premijų skyrimo.

4.4.1. Gimnazijos direktoriaus įsakymu²⁸ 2020 m. gruodžio mėn. atsižvelgiant į Gimnazijos tarybos 2020 m. gruodžio 21 d. nutarimą (Gimnazijos tarybos posėdžio protokolą Nr. GT-3), už 2020 metų veiklos rezultatus skirtos premijos Gimnazijos mokytojams. Nustatyta, kad Gimnazijos taryba pritarė keturiems darbuotojams išmokėti 4 procentų ir 1 darbuotojui 6 procentų nuo nustatytos pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio premijas. LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų apmokėjimo įstatymo 12 str. numatyta, kad <...1. Biudžetinių įstaigų darbuotojams gali būti skiriamos premijos, neviršijant biudžetinės įstaigos darbo užmokesčiui skirtų lėšų:

- 1) atlikus vienkartinę biudžetinės įstaigos veiklą ypač svarbias užduotis;
- 2) labai gerai įvertinus biudžetinės įstaigos darbuotojo veiklą...>.

Audito metu įstaiga nepateikė jokių dokumentų, kokias ypač svarbias vienkartinę užduotis darbuotojai atliko arba apie labai gerai įvertintą darbuotojų veiklą, už kurias buvo išmokėtos iš valstybės biudžeto lėšų premijos.

4.4.2. Rengiant direktoriaus įsakymus dėl priemonių skyrimo už papildomą darbo krūvį, darbuotojams taikoma skirtinga sistema: skiriama nustatyta priemonė eurais arba skiriamas direktoriaus nustatytas procentas nuo nustatytos pareiginės algos. LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų apmokėjimo įstatymo 10 str. numatyta, kad <...Priemonės už papildomą darbo krūvį, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neviršijant nustatytos darbo laiko trukmės, ar už papildomų pareigų ar užduočių, nenustatytų pareigybės aprašyme ir suformuluotų raštu, vykdymą gali siekti iki 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio.> Pastebėta, kad direktoriaus įsakymais už atliktą to paties pobūdžio papildomą darbą priemonė prie atlyginimo skiriama ir apmokama skirtingai.

4.4.3. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 14 straipsniu 10 d. 2 p. <...Biudžetinių įstaigų darbuotojų, išskyrus biudžetinės įstaigos vadovą, tiesioginis vadovas, kartu su biudžetinės įstaigos darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiais asmenimis įvertinęs biudžetinės įstaigos darbuotojo praėjusių kalendorinių metų, o nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjų – einamųjų metų mėnesio (mėnesių) veiklą: 2) gerai, teikia vertinimo išvadą biudžetinės įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui su siūlymu nustatyti iki kito biudžetinės įstaigos darbuotojų kasmetinio veiklos vertinimo, o nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjams – mėnesiui (mėnesiams) pareiginės algos kintamosios dalies dydį, ne mažesni

²⁷ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. P-51 „Dėl darbo sutarties pakeitimo“.

²⁸ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-119 „Dėl premijų skyrimo“.

kaip 5 procentai pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio pagal darbo apmokėjimo sistemoje nustatytą tvarką ir dydžius...>. Gimnazijos darbuotojams (15 pareigybių) 2020 m. vasario mėn. direktoriaus įsakymu²⁹ atsižvelgus į darbuotojų veiklos vertinimo išvadas nustatyta nuo 2020 m. vasario 3 d. iki 2021 m. sausio 31 d. pareiginės algos kintamoji dalis 5 procentai. 2020 m. gruodžio mėn. tiems patiems darbuotojams direktoriaus įsakymu³⁰ nustatyta nuo 2020 m. gruodžio 1 d. iki 2021 m. sausio 31 d. pareiginės algos kintamoji dalis 10 procentų. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme numatyta, kad kintamosios dalies dydis nustatomas *iki kito biudžetinės įstaigos darbuotojų kasmetinio veiklos vertinimo*. Įstaigoje nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatų, nustatant darbuotojams pareiginės algos kintamąją dalį per metus du kartus.

5. Dėl vidaus kontrolės užtikrinimo ir informacijos viešinimo.

5.1. Įstaigos interneto svetainėje informacijos viešinimas.

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³¹ 33 straipsnio nuostatomis, viešojo sektoriaus subjekto (toliau – VSS) ataskaitų rinkiniai turi būti skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, – už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje. Vadovaujantis 23-ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“ 22 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas per 10 kalendorinių dienų nuo tarpinių finansinių ataskaitų pateikimo dienos savo interneto svetainėje paskelbia tarpinių ataskaitų rinkinį. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 35 straipsnis nustato, kad už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą, pateikimą teisės aktuose nurodytoms įstaigoms ir institucijoms ir paskelbimą laiku atsako viešojo sektoriaus subjekto vadovas. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarime „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainės aprašo patvirtinimo“ nustatyti įstaigos interneto svetainės struktūra ir reikalavimai³². Audito metu nustatyta, kad Gimnazija turi interneto svetainę, kurioje paskelbti tarpiniai ir 2020 m. finansinių ataskaitų rinkiniai, taip pat tarpiniai ir metinis biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai.

Aukščiau minėtame nutarime nurodyta, kad įstaigos interneto svetainės skyriaus „Administracinė informacija“ srityje „Planavimo dokumentai“ turi būti skelbiami strateginiai ir (ar) metiniai veiklos planai, veiklos ataskaitos ir kiti su įstaigos veiklos planavimu susiję dokumentai, kurių pagrindu įstaiga organizuoja savo veiklą, taip pat jų projektai. Gimnazijos 2020 metų veiklos planas, patvirtintas direktoriaus 2020 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-42, Gimnazijos interneto svetainėje pavišintas.

Įstaiga 2020 metais vadovavosi Gimnazijos direktoriaus 2016 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-21 patvirtintu 2016–2020 m. strateginiu planu. Gimnazijos 2016–2020 metų strateginis planas parengtas vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės plėtros 2016–2020 metų strateginiu planu³³, Biržų rajono savivaldybės 2014–2016 metų strateginiu veiklos planu³⁴, Valstybine švietimo

²⁹ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. P-23 „Dėl darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymo“.

³⁰ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. P-113 „Dėl darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymo“.

³¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės 2007 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. X-1212 33 straipsnio 1 dalis.

³² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainės aprašo patvirtinimo“ 12 punktas.

³³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. spalio 9 d. sprendimas Nr. T-234 „Dėl Biržų rajono savivaldybės plėtros 2016–2020 m. strateginio plano patvirtinimo“.

³⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 22 d. sprendimu T-314 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2014–2016 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

strategija.³⁵ 2021 m. kovo mėn. direktoriaus įsakymu³⁶ patvirtintas Gimnazijos 2021–2023 metų strateginis planas, kuris paviestas interneto svetainėje 2021 m. gegužės mėn.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarime Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainės aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija) 25 p. numatyta, kad <... Įstaigos interneto svetainės skyriuje „Asmens duomenų apsauga“ skelbiamos Asmens duomenų tvarkymo taisyklės, Vaizdo asmens duomenų tvarkymo taisyklės, Asmens duomenų subjekto teisių įgyvendinimo tvarkos aprašas, Duomenų subjektų prašymų įgyvendinti duomenų subjektų teises formos, asmens duomenų apsaugos pareigūno kontaktiniai duomenys (vardas ir pavardė, telefono numeris ir (arba) elektroninio pašto adresas) ir kita aktuali informacija asmens duomenų tvarkymo klausimais...>. Direktoriaus įsakymu³⁷ patvirtinta Gimnazijos darbuotojų asmens duomenų saugojimo politika ir paskelbta įstaigos interneto svetainėje.

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, nuostatos numato, kad įstaigoje turi būti paskirtas asmuo, atsakingas už duomenų apsaugą. Gimnazijoje yra paskirtas darbuotojas, kuris vykdo asmens duomenų apsaugos pareigūno funkcijas, tačiau apie asmens, atsakingo už duomenų apsaugą, informacijos nepaskelbė įstaigos interneto svetainėje.

5.2. Dėl tvarkų aprašų ir taisyklių.

5.2.1. Gimnazijos apskaitos politika ir sąskaitų planas patvirtinti direktoriaus įsakymais³⁸ ir yra suderinti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. A-478 „Dėl Biržų rajono savivaldybės ūkio subjektų apskaitos politikos ir sąskaitų plano derinimo“. Pavyzdiniame Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašo 113 p. nustatyta, kad panaudai perduotas ilgalaikis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose. Gimnazija turi perdavusi pagal panaudos sutartis ilgalaikio materialiojo turto ir jį registruoja nebalansinėse sąskaitose, tačiau Įstaigos Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos apraše³⁹, kaip minėtas turtas registruojamas, nėra nustatyta.

5.2.2. Gimnazijos direktoriaus patvirtintas Tarnybinių komandiruočių ir jų išlaidų kompensavimo tvarkos aprašas⁴⁰ keistinas, nes kai kurios aprašo nuostatos neatitinka teisės aktų reikalavimų. Pavyzdžiui: Gimnazijos minėtame tvarkos aprašo 9.1. p. nurodyta <...dienpinigiai – 15 procentų patvirtinto bazinės socialinės išmokos dydžio už įsakyme nurodytą komandiruočių laiką....>, pagal Vyriausybės nutarimo⁴¹ aktualią redakciją ši nuostata pakeista ir nebegalioja.

³⁵ Lietuvos Respublikos Seimo 2013 metų gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.

³⁶ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2021 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. V- 8 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos 2021–2023 metų strateginio plano tvirtinimo“

³⁷ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-102 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos darbuotojų asmens duomenų saugojimo politikos tvirtinimo“

³⁸ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl apskaitos politikos tvirtinimo“; Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-174 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos buhalterinėje apskaitoje naudojamo sąskaitų plano tvirtinimo“.

³⁹ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-177 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo tvirtinimo“

⁴⁰ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. V-138 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos tarnybinių komandiruočių ir jų išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

⁴¹ LR Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl dienpinių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ aktuali redakcija.

5.2.3. Gimnazijoje direktoriaus patvirtintame Vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarkos aprašo 8 p. numatyta, kad <...Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė gimnazijoje atliekama vadovaujantis Biržų „Saulės“ gimnazijos finansų kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. V-161...>. Pastebėta, kad Gimnazijos finansų kontrolės taisyklės parengtos vadovaujantis minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, kurie nuo 2020 m. liepos 1 d. neteko galios.

5.2.4. Darbuotojų saugą ir sveikatą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas⁴² (Toliau – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas) kiti poįstatyminiai teisės aktai. Saugos ir sveikatos įstatymo 12 str. numatyta, kad <...Darbdavys, siekdamas užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, paskiria vieną ar daugiau darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų arba steigia darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą...>. Įstaigoje nėra paskirto darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojo ūkiui pareigybės aprašyme nustatyta funkcija, kad darbuotojas, einantis šias pareigas <...atsakingas už darbų, civilinę ir gaisrinę saugą...>. Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 21 str. 1 d. numatyta, kad <...Darbdavys tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašą ir darbuotojų sveikatos patikrinimo grafiką, su juo pasirašytinai supažindina darbuotojus ir kontroliuoja, kaip laikomasi šio grafiko...>. Gimnazija patvirtinto darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašo nepateikė. Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 str. 1 d. 6 p. numatyta, kad „Darbdavio pareiga nustatyti darbuotojų mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo tvarką“, 33 str. numatyta, kad „Darbuotojo pareiga įmonėje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą“, Gimnazija minėtos tvarkos nepateikė.

Įstaiga nepateikė patvirtintų elektrosaugos, civilinės saugos instrukcijų, darbuotojai neinstruktuojami, kontrolė nevykdoma. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojo ūkiui pareigybės aprašyme nustatyta, kad <...instruktuoja ir kontroliuoja, kaip tiesiogiai pavaldūs darbuotojai laikosi saugos darbe, priešgaisrinės saugos, elektrosaugos, civilinės saugos reikalavimų...>. Įstaigos priešgaisrinės saugos instruktavimų darbo vietoje registras, kuris buvo pildomas tik iki 2018 m. spalio mėn. Audito metu direktoriaus pavaduotojas ūkiui pateikė pažymėjimą (išduotą 2021 m. vasario 11 d.), kuris pažymi, kad darbuotojas išklause Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų kompetencijos tobulinimo 50 val. mokymų kursus ir gaisrinės saugos instruktavimo žurnalą pradėtą pildyti 2021 m. balandžio 26 d.

Gimnazija, vykdanči bendrojo ugdymo programas, vadovaujasi Bendraisiais sveikatos saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 Lietuvos higienos norma HN 21:2017⁴³. Kurioje 7 p. numatyta, kad <...Mokyklos sklypas ir patalpos, jose esantys įrenginiai turi būti įrengti ir prižiūrimi taip, kad juos naudojant būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo, sužalojimo elektros srove, sprogimo ir pan.)...>. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojo ūkiui pareigybės aprašyme numatyta viena iš funkcijų <...nuolatos vykdo gimnazijos pastatų ir patalpų priežiūrą pagal saugos darbe, priešgaisrinės saugos ir higienos reikalavimus, kontroliuoja kaip patalpas eksploatuoja nuomininkai ir panaudos gavėjai...>. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktus ir siekiant užtikrinti bendrųjų sveikatos saugos reikalavimų laikymąsi, rekomenduojame,

⁴² Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos 2003 m. liepos 1 d. įstatymas Nr. IX-1672 aktuali redakcija.

⁴³ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ aktuali redakcija.

Gimnazijai patvirtinti aikštelių, įrenginių, statinių techninės priežiūros tvarkos aprašą, patikrinimus įforminti techninės priežiūros žurnale.

Audito metu Direktorius 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-25 patvirtintos Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos, 2021 m. balandžio 29 d. pradėtos pildyti Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų registravimo kortelės, kuriose nurodyta, kad darbuotojai instruktuojami ir pasirašytinai supažindinami. Direktorius 2021 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-31 patvirtinti: Darbuotojų privalomojo sveikatos tikrinimo tvarka; Darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, aprašas; Darbuotojų sveikatos tikrinimo 2021 m. grafikas. 2021 m. gegužės 10 d. vadovaujantis Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu patvirtinti: Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo; įstaigos darbuotojų neblaivumo darbe kontrolės, medicininių apžiūrų organizavimo ir nušalinimo nuo darbo, incidentų darbe pranešimo, registravimo ir tyrimo tvarkos aprašai.

6. Dėl viešųjų pirkimų.

6.1. Gimnazijos viešųjų pirkimų tvarkos ir taisyklės.

Siekiant ekonomiškai naudoti finansinius išteklius ir pasiekti geriausią kokybės ir kainos santykį įsigyjant prekes ir paslaugas, būtina vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir kontrolės aplinką. Tinkama pirkimų organizavimo aplinka sudaro pagrindą vykdyti viešųjų pirkimų procedūras, o kontrolės aplinka užtikrina, kad viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos.

Gimnazija viešųjų pirkimų procedūras iki 2020 m. balandžio mėn. vykdė vadovaujantis patvirtintomis direktoriaus 2017 m. balandžio 10 d. įsakymu⁴⁴ Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos taisyklėmis. Iki dabar vadovaujasi Direktorius 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu⁴⁵ patvirtintomis Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėmis, Gimnazijos viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentu⁴⁶. Pastebėta, kad audituojamu laikotarpiu įstaigoje galioja du direktoriaus įsakymais⁴⁷ patvirtinti Biržų „Saulės“ gimnazijos Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentai. Audito metu parengtas direktoriaus įsakymas⁴⁸, kuriuo 2014 metais patvirtintas viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas pripažintas netekusiu galios.

Gimnazijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių 10 p. nustatyta kad <...Gimnazijos darbuotojai, dalyvaujantys pirkimų ir vidaus kontrolės procese: 10.1. Už pirkimų planavimą, organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą atsakingas asmuo; 10.2. Pirkimų iniciatorius; 10.3. Pirkimų organizatorius; 10.4. Viešųjų pirkimų komisija...>. 2020 m. Gimnazijos direktoriaus įsakymais⁴⁹ buvo sudaryta viešojo pirkimo komisija, kuriai Biržų „Saulės“ gimnazijos transporto priemonėms ir pastatų šilumos viešiesiems pirkimams organizuoti ir atlikti. Viešųjų pirkimų specialisto pareigybės aprašyme⁵⁰ numatyta viešųjų pirkimų organizatoriaus funkcija <...

⁴⁴ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. balandžio 10 d. įsakymas Nr. V-50 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

⁴⁵ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. balandžio 17 d. įsakymas Nr. V-33 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių patvirtinimo“.

⁴⁶ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-36 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos viešojo pirkimo komisijos darbo reglamento patvirtinimo“.

⁴⁷ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2014 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. V-94 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių tvirtinimo“.

⁴⁸ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2021 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-19 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2014 m. birželio 4 d. įsakymo Nr. V-94 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusio galios“.

⁴⁹ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2020 m. gegužės 22 d. įsakymas Nr. V-39 ir 2020 m. liepos 20 d. įsakymas Nr. V-52 „Dėl viešojo pirkimo komisijos sudarymo“.

⁵⁰ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2017 m. balandžio 3 d. įsakymas Nr. 41 „Dėl pareigybės aprašymo tvirtinimo“.

organizuoja ir atlieka gimnazijos prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų procedūras...>, tačiau įstaigoje nėra paskirto viešųjų pirkimų iniciatoriaus. Audito metu Gimnazijos direktoriaus įsakymu⁵¹ paskirti darbuotojai – viešųjų pirkimų iniciatoriai.

Gimnazijos viešieji pirkimai vykdomi pagal direktoriaus patvirtintą numatomų pirkti Biržų „Saulės“ gimnazijos reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų planą. Gimnazijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių 19.3 punkte nustatyta, kad „Esant poreikiui einamaisiais biudžetiniais metais tikslinamas“. Norime atkreipti dėmesį, kad Gimnazijos 2020 m. numatomų pirkti reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų plano nederinamas su 2020 metais skirtais biudžeto asignavimais, pavyzdžiui kvalifikacijos kėlimui skirta 738 Eur biudžeto asignavimų, o reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų plane – 1900 Eur. Gimnazijos reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų planas biudžetinių metų eigoje tikslintas nebuvo.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 punkte nustatyta, kad „Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje“. Gimnazija 2020 m. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje pavišino visas sudarytas pirkimų sutartis.

6.2 Dėl privačių interesų deklaravimo.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad <...Institucijose ir įstaigose turi būti patvirtintas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas...>. Gimnazijos direktoriaus įsakymu⁵² 2019 m. kovo 4 d. patvirtintas Biržų „Saulės“ gimnazijos pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti viešuosius interesus sąrašas.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatyta, kad deklaruojantys asmenys valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai – privalo deklaruoti privačius interesus.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 str. 2 d. numato, kad <...Deklaruojantys asmenys privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus...>. Pagal šio įstatymo 5 str. 1 d. nuostatą deklaruojantys asmenys privalo pateikti deklaraciją vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis. Vyriausioji tarnybinės etikos komisijos sprendimo⁵³ 4 p. numatyta, kad <...nustatyti, kad dėl naujos privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių pasikeitimo deklaruojantys asmenys iki 2021 m. birželio 1 d. turi pateikti naują deklaraciją...>. Gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ir kiti darbuotojai, kurie privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, audito metu pateikė privačių interesų deklaracijas (2021 m. balandžio 6 d. ir 27 d.).

⁵¹ Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2021 m. balandžio 28 d. įsakymas Nr. 21 „Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos viešųjų pirkimų iniciatorių ir/ar organizatorių paskyrimo“.

⁵² Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriaus 2019 m. kovo 4 d. įsakymas Nr. V-20 „Dėl viešųjų ir privačių interesų deklaravimo“.

⁵³ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. KS-176 „Dėl privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami šioje audito ataskaitoje išdėstytus dalykus ir audito metu teiktus pastebėjimus siūlome:

Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriui:

1. Buhalterinėje apskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas apskaityti vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 2.2. p.).
2. Užtikrinti, kad buhalterinėje apskaitoje nepiniginio turto duomenys atitiktų aiškinamojo rašto lentelės „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį“ duomenims (ataskaitos 2.5. p.).
3. Sutvarkyti buhalterinėje apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis. Užtikrinti, kad nurašant ir likviduojant perduotą patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo turtą, būtų kreiptasi į Savivaldybės tarybą, kaip to reikalauja teisės aktai (ataskaitos 3.1. p.).
4. Spręsti klausimą dėl įrenginio „Riedučių ir dviračių rampa“, esančio Gimnazijos teritorijoje (ataskaitos 3.1. p.).
5. Užtikrinti kad buhalterinė apskaita būtų vedama Savivaldybės administracijos įsigytoje finansų valdymo ir apskaitos sistemoje (ataskaitos 3.2. p. ir 4.3. p.).
6. Inventorizacinius aprašus sugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines), kaip numatyta inventorizacijos taisyklėse, spręsti klausimą dėl kasos reikalingumo (ataskaitos 3.3. p.).
7. Užtikrinti, kad patvirtintas Gimnazijos pareigybių skaičius atitiktų Savivaldybės tarybos nustatytą maksimalų pareigybių skaičių. Įvertinti ir priimti sprendimą dėl sąskaitininko – kasininko pareigybės funkcijų reikalingumo (ataskaitos 4.1. p.).
8. Spręsti klausimą dėl neteisingai apskaičiuoto ir išmokėto darbo užmokesčio. Registruoti atskirose balansinėse sąskaitose apskaičiuotų atostogų rezervo ir socialinio draudimo rezervo sąnaudas (ataskaitos 4.3. p.).
9. Skiriant ir apmokant darbuotojams priemokas ir premijas laikytis teisės aktų nustatytų reikalavimų (ataskaitos 4.4. p.).
10. Patikslinti tvarkų aprašus: Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašą; Tarnybinių komandiruočių ir jų išlaidų kompensavimo tvarkos aprašą; Vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarkos aprašą (ataskaitos 5.2.1; 5.2.2; 5.2.3 p.).
11. Gimnazijoje patvirtinti elektrosaugos, civilinės saugos instrukcijas, užtikrinti kad darbuotojai būtų instruktuojami, būtų vykdoma kontrolė (ataskaitos 5.2.4 p.).

12. Siekiant užtikrinti bendrųjų sveikatos saugos reikalavimų laikymosi, patvirtinti aikštelių, įrenginių, statinių techninės priežiūros tvarkos aprašą, patikrinimus įforminti techninės priežiūros žurnale (ataskaitos 5.2.4 p.).

13. Planuojamą Gimnazijos reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų planą derinti su ataskaitiniais metais skirtais biudžeto asignavimais, per biudžetinius metus jį tikslinti (ataskaitos 6.1. p.).

Savivaldybės kontrolierė

Vyriausioji patarėja

Two handwritten signatures in blue ink. The top signature is for Žaneta Eriksonienė and the bottom signature is for Stasė Čeponienė.

Žaneta Eriksonienė

Stasė Čeponienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Buhalterinėje apskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas apskaityti vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 2.2. p.).	Buhalterinėje apskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudos apskaitomos nuo 2021 m. sausio mėn. vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis.	Įgyvendinta	Vyr. buhalteris
2.	Užtikrinti, kad buhalterinėje apskaitoje nepiniginio turto duomenys atitiktų aiškinamojo rašto lentelės „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį“ duomenims (ataskaitos 2.5. p.).	Stebėsime ir dažniau kontroliuosime, kad buhalterinėje apskaitoje nepiniginio turto duomenys atitiktų aiškinamojo rašto lentelės „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį“ duomenims	2022 m. kovas	Vyr. buhalteris Direktorius
3.	Sutvarkyti buhalterinėje apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis. Užtikrinti, kad nurašant ir likviduojant perduotą patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo turtą, būtų kreiptasi į Savivaldybės tarybą, kaip to reikalauja teisės aktai (ataskaitos 3.1. p.).	Suderinsime su Savivaldybės administracija turto perdavimo dokumentus, įregistruosime Registrų centre ir į buhalterinę apskaitą įtrauksime taip, kaip reikalauja teisės aktai.	2021 m. gruodis	Direktorius Vyr. buhalteris
4.	Spręsti klausimą dėl įrenginio „Riedučių ir dviračių rampa“, esančio Gimnazijos teritorijoje (ataskaitos 3.1. p.).	Kreipsimės į Savivaldybės administraciją dėl įrenginio įteisinimo.	2021 m. birželis	Direktorius
5.	Užtikrinti, kad buhalterinė apskaita būtų vedama Savivaldybės	Perkelsime visus duomenis į Savivaldybės	2021 m. gruodis	Vyr. buhalteris Sąskaitininkas

	administracijos įsigytoje finansų valdymo ir apskaitos sistemoje (ataskaitos 3.2. p. ir 4.3.p.).	administracijos įsigytą finansų valdymo ir apskaitos sistemą.		
6.	Inventorizacinius aprašus sugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines), kaip numatyta inventorizacijos taisyklėse, spręsti klausimą dėl kasos reikalingumo (ataskaitos 3.3. p.).	Inventorizacinius aprašus sugrupuosime į balansines ir nebalansines buhalterines sąskaitas. Panaikinsime kasą.	2021 m. gruodis	Vyr. buhalteris Direktorius
7.	Užtikrinti, kad patvirtintas Gimnazijos pareigybių skaičius atitiktų Savivaldybės tarybos nustatytą maksimalų pareigybių skaičių. Įvertinti ir priimti sprendimą dėl sąskaitininko – kasininko pareigybės funkcijų reikalingumo (ataskaitos 4.1. p.).	Kreipsimės į Savivaldybės tarybą dėl etatų skaičiaus patvirtinimo. Patvirtinsime gimnazijos pareigybių sąrašą, panaikinsime kasininko pareigybę, patikslinsime pareigybių aprašymus.	2021 m. rugsėjis	Direktorius
8.	Spręsti klausimą dėl neteisingai apskaičiuoto ir išmokėto darbo užmokesčio. Registruoti atskirose balansinėse sąskaitose apskaičiuotų atostogų rezervo ir socialinio draudimo rezervo sąnaudas (ataskaitos 4.3. p.).	Perskaičiuosime darbo užmokesį ir atsiskaitysime su darbuotoju. Registruosime atskirose balansinėse sąskaitose apskaičiuotų atostogų rezervo ir socialinio draudimo rezervo sąnaudas.	2021 m. gegužė 2021 m. gruodis	Vyr. buhalteris
9.	Skiriant ir apmokant darbuotojams priemokas ir premijas laikytis teisės aktų nustatytų reikalavimų (ataskaitos 4.4. p.).	Patikslinsime gimnazijos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.	2021 m. lapkritis	Direktorius
10.	Patikslinti tvarkų aprašus: Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašą; tarnybinių komandiruočių ir jų išlaidų kompensavimo	Patikslinsime tvarkų aprašus: Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašą; tarnybinių komandiruočių ir jų išlaidų kompensavimo	2021 m. lapkritis	Direktorius Vyr. buhalteris

	tvarkos aprašą; vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarkos aprašą (ataskaitos 5.2.1; 5.2.2; 5.2.3 p.).	tvarkos aprašą; vidaus kontrolės įgyvendinimo tvarkos aprašą.		
11.	Gimnazijoje patvirtinti elektros saugos, civilinės saugos instrukcijas, užtikrinti kad darbuotojai būtų instruktuojami, būtų vykdoma kontrolė (ataskaitos 5.2.4 p.).	Parengsime ir patvirtinsime elektros saugos, civilinės saugos instrukcijas, kasmet vykdysime darbuotojų instruktavimo kontrolę.	2021 rugsėjis	Direktorius Direktoriaus pavaduotojas ūkiui
12.	Siekiant užtikrinti bendrųjų sveikatos saugos reikalavimų laikymosi, patvirtinti aikštelių, įrenginių, statinių techninės priežiūros tvarkos aprašą, patikrinimus įforminti techninės priežiūros žurnale (ataskaitos 5.2.4 p.).	Parengsime ir patvirtinsime aikštelių, įrenginių, statinių techninės priežiūros tvarkos aprašą, patikrinimus forminsime techninės priežiūros žurnale.	2021 spalio	Direktorius Direktoriaus pavaduotojas ūkiui
13.	Planuojamą Gimnazijos reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų planą derinti su ataskaitiniais metais skirtais biudžeto asignavimais, per biudžetinius metus jį tikslinti (ataskaitos 6.1. p.).	Gimnazijos reikmėms reikalingų darbų ir prekių ir paslaugų planą derinsime su ataskaitiniais metais skirtais biudžeto asignavimais, per biudžetinius metus jį tikslinsime	2021 m. gruodis	Vyr. buhalteris Viešųjų pirkimų specialistas

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

PRIEDAI

Audito ataskaita „Biržų
„Saulės“ gimnazijos
Finansinis (teisėtumo) auditas“
priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Biržų „Saulės“ gimnazijos 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų „Saulės“ gimnazija.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3);
- žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).

Įvertinome Mokėtinų sumų ataskaitą⁵⁴ pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Audito apimtis ir metodai		
Audituotos finansinės ir vykdymo ataskaitos	metinės ir biudžeto	<ul style="list-style-type: none"> - Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - 2020 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais; - 2020 m. direktoriaus veiklos ataskaita; - biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; - biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3); - žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2020 m.

⁵⁴ Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

	gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).
Kiekybinis reikšmingumas	<p>Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 10,9 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. - 1 proc. Gimnazijos turto vertės, tai sudaro 5,1 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
2020 m. pradžios ir pabaigos turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 485,7 tūkst. Eur, 2020 m. pabaigoje – 511,9 tūkst. Eur.
2020 m. pajamos ir sąnaudos	Įstaiga gavo 1174,9 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų ir 0,6 tūkst. Eur kitos veiklos pajamų. Patyrė 1175,2 tūkst. Eur sąnaudų. Įstaigos sąnaudos viršijo pajamos 0,3 tūkst. Eur.
2020 m. biudžeto asignavimai	Įstaiga 2020 m. gavo 1091,83 tūkst. Eur asignavimų, panaudojo 1091,83 tūkst. Eur, iš jų 959,7 tūkst. Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2020 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.	Atlikus veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys: pajamos, sąnaudos, turtas, įsipareigojimai. Šiose srityse, išskyrus sąnaudas, reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta. Prie kitų paslaugų sąnaudų neteisingai prie priskirtos 13,2 tūkst. Eur socialinių išmokų sąnaudos.
Pajamų sritis	Atrankos būdu įvertiname pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertiname: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertiname turto inventurizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertiname turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertiname įsipareigojimų inventurizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertiname įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymo taisyklių reikalavimus.
Įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2020 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika.	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio nustatymas, įsigaliojus Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui, darbo santykių reglamentavimas pasikeitus Darbo kodeksui. Įvertinome: – darbo apmokėjimo sistemos nustatymą įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimą tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams, pareigybių aprašymų tinkamumą; – pareiginės algos perskaičiavimo bei pastoviosios dalies koeficientų nustatymo; – darbuotojų, atliekančių pagrindines ir papildomas funkcijas, darbo santykių įforminimą ir kt.
Išlaidų sritis	Vertinome darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo, prekių ir paslaugų pirkimo, kitų išlaidų (komunalinių paslaugų, kitų prekių, kitų paslaugų įsigijimo) panaudojimą.
Turto sritis	Vertinome, ar įstaigos turtas įsigyjamas ir registruojamas, naudojamas, nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Metodai	Tikslai
1.	Duomenų rinkimo ir informacijos šaltiniai: teisės aktai ir kiti dokumentai reglamentuojantys įstaigos veiklą (įstatymai, nutarimai, taisyklės, nuostatai ir kt.); Įstaigos dokumentai (finansinė atskaitomybė, taisyklės, įsakymai ir kt.); Savivaldybės tarybos sprendimai, statistiniai duomenys ir kt.	Susipažinti su teisės aktais reglamentuojančiais Įstaigos veiklą.
2.	Dokumentų peržiūra – nagrinėjome viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, įstaigos direktoriaus įsakymus susijusius su įstaigos veikla ir kt. teisės aktus.	Nustatyti ar įstaiga vadovaujasi teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymą ir tvarką. Teisės aktai ir jų atitiktis.
3.	Pokalbiai su įstaigos direktoriumi, vyr. buhalterė, sąskaitinike-kasininke, raštinės vedėja	Išsiaiškinti: - ar Gimnazijos teritorijoje esantis nekilnojamas turtas, užregistruotas buhalterinėje apskaitoje ir nekilnojamojo turto registre; - kas turtu „Riedučių ir dviračių

		rampa“ disponuoja, kokia turto vertė, kas atsakingas už turto būklę ir priežiūrą, ar įrenginio būklė atitinka sveikatos saugos reikalavimus.
4.	Duomenų analizė: <ul style="list-style-type: none"> - įstaigos vidaus dokumentų (vidaus tvarkos taisyklių, direktoriaus įsakymų ir kt.) analizė; - darbuotojų darbo grafikai, darbo laiko apskaitos ir darbo užmokesčio mokėjimo žiniaraščiai; - paslaugų ir prekių teikimo sutartys; - 2020 m. inventorizacijos dokumentų analizė. 	Išsiaiškinti: <ul style="list-style-type: none"> - ar įstaigos vidaus dokumentai atitinka galiojančių teisės aktų reikalavimus; - ar darbo užmokestis skaičiuojamas pagal galiojančius teisės aktus; - ar metinė inventorizacija atlikta vadovaujantis Inventorizacijos taisyklėmis.
5.	Anketavimas informacijos rinkimas, pateikiant klausimynus: <ul style="list-style-type: none"> - dėl įstaigos veiklos ir organizacinės struktūros, - apskaitos sistemos, - vidaus kontrolės aplinkos ir procedūrų, - informacinių sistemų vertinimo, - susijusių šalių, apgaulės ir korupcijos rizikos vertinimo. 	Įvertinti įstaigos veiklą.
6.	Patikrinimas Metinės inventorizacijos duomenų patikrinimas	Nustatyti metinės inventorizacijos duomenų atitiktį su apskaitos duomenimis.